

دستور جلسه شماره (1)
عنوان: بررسی مشکلات الزام رانندگان سکوهای هوشمند حمل و نقل به بیمه تامین اجتماعی
مرجع طرح موضوع: اتاق اصناف
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۰۹/۰۴
تعداد صفحات دستور جلسه: ۴ صفحه
➤ شرح موضوع: موضوع الزام رانندگان سکوهای هوشمند حمل و نقل به بیمه تامین اجتماعی در تاریخ اول مهر ماه سال ۱۴۰۴ توسط اتاق اصناف به دبیرخانه شورای گفتگو واصل گردید. مشکل اصلی مربوط به آیین نامه اجرایی بند (چ) ماده (۲۸) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت اسلامی ایران میباشد. این آیین نامه به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ۱۴۰۳/۱۲/۰۱ در جلسه هیات وزیران به تصویب رسیده است. بر اساس بند (چ) ماده (۲۸) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت، «ارائه دهندگان خدمات حمل و نقل بار و مسافر [یعنی رانندگان] که از طریق سکو (پلتفرم)های مجازی به فعالیت مشغول بوده و بیمه بازنشستگی ندارند، مجاز به بیمه نمودن خود نزد سازمان تأمین اجتماعی هستند». هدف از تصویب این ماده آن بوده است که رانندگان فاقد بیمه، امکان بیمه نمودن خود در قالب خویش فرما را داشته باشند. علی‌رغم صراحت حکم قانونی مذکور، هیئت وزیران در ماده (۲) آیین نامه اجرایی این بند مقرر داشته است که «مشمولان (یعنی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر که از طریق سکوهای مجازی به فعالیت مشغول بوده و فاقد بیمه بازنشستگی می‌باشند)، مادامی که پوشش بیمه بازنشستگی ندارند، مطابق این آیین نامه، مشمول مقررات و تعهدات سازمان قرار می‌گیرند.» در ماده (۳) آیین نامه نیز مقرر شده است که «سازمان مکلف است نسبت به پوشش بیمه‌ای مشمولان، مطابق این آیین نامه و ماده واحده اصلاحی قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب ۱۳۸۸ و سایر شرایط مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ اقدام نماید.» ماده (۴) آیین‌نامه نیز اشعار داشته‌است که «سازمان مکلف است دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه برای مشمولان را مطابق با ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی به صورت مقطوع تعیین نماید.» مع‌الوصف به شرحی که در ادامه خواهد آمد تمامی احکام مندرج در مواد (۲)، (۳) و تبصره مربوطه^۱ و ماده (۴) آیین‌نامه مغایر قانون می‌باشد:

^۱ تبصره - به منظور توسعه و گسترش پوشش بیمه‌های اجتماعی و تسهیل در پوشش بیمه‌ای مشمولان، سازمان مجاز است حسب توافق با صاحبان سکوهای مجازی و اعلام موافقت بیمه شده، نسبت به پرداخت درصدی از سهم درآمد صاحبان هر سکو به عنوان حق بیمه سرانه اقدام نماید. در این صورت معادل مبالغ دریافتی از صاحبان سکوهای مجازی از حق بیمه مربوط کسر خواهد شد.

الف-تغییر حکم حمایتی قانون مبنی بر «اختیار» رانندگان به عنوان ارائه دهنده خدمات حمل و نقل و مسافر از طریق سکوها در بیمه کردن خود، به «تکلیف» و ایجاد ضمانت اجرا توسط سکو رخ داده است.

ب-توسعه احکام «رانندگان وسایل نقلیه حمل و نقل بار و مسافر» به «ارائه دهندگان خدمات حمل و نقل بار و مسافر که از طریق سکوها مجازی فعالیت می کنند» رخ داده است.

پ-همسان انگاری خلاف قانون «شرکت های فعال در حوزه حمل و نقل» با «سکوها ارائه دهنده خدمات بر خط» در موضوع و حکم ایجاد شده است.

ت- ایجاد مآخذ مقطوع برای محاسبه بیمه رانندگان (فرض درآمد ثابت داشتن رانندگان) بر خلاف دادنامه شماره ۱۳۵۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری، رخ داده است. دادنامه مذکور بیان داشته است «ماده ۳۵ قانون تأمین اجتماعی ناظر بر بیمه های اجباری و پیمان ها و رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری بوده و مطابق ماده واحده قانون اصلاح بند «ب» و تبصره (۳) ماده (۴) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۵/۶/۰۳ و تبصره یک آن ... سازمان تأمین اجتماعی مکلف گردیده با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی صاحبان حرف و مشاغل آزاد را به صورت اختیاری در برابر تمام یا قسمتی از مزایای قانون تأمین اجتماعی بیمه نماید و... تعیین دستمزد مقطوع مأخذ کسر حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، مغایر قانون به شرح فوق الذکر است.

➤ **قوانین و مصوبات مربوطه با موضوع:**

۱) بند (چ) ماده (۲۸) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت و آیین نامه اجرایی ماده (۲۸)

➤ **مشکلات مطروحه و پیامدهای مربوط**

- ۱ افزایش قیمت سفر برای مسافران به دلیل افزایش ۱۳.۵ درصد حق بیمه از حساب شرکت ها
- ۲ کاهش مبلغ دریافتی رانندگان به دلیل پرداخت ۱۳.۵ درصد حق بیمه از مبلغ نهایی سفر
- ۳ بازگشت رانندگان به فعالیت در حمل و نقل سنتی، آفلاین و گذری؛ و کاهش نرخ امنیت سفرها
- ۴ ایجاد نارضایتی در بازنشستگانی که در ازای فعالیت در سکوها، از دریافت بیمه بازنشستگی محروم می شوند

➤ **پیشنهادهای:**

- ۱- اصلاح آیین نامه شماره ۱۸۹۶۴۳ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۷ هیات وزیران در خصوص بیمه اجتماعی ارائه دهندگان خدمات حمل و نقل بار و مسافر از طریق سکوها مجازی